

MANMAN TÈKS LA SE AN FRANSE LI YE

laperèz

izolman

imilyasyon

blesi

menas

Si ou se

**yon fanm
ki imigran tanporè**

liv sa a ka konsène w.

Èske ou rekonèt tèt ou nan kèk pami sitiyasyon sa yo ?

Èske ou rekonèt yon pwòch ou nan sitiyasyon sa yo ?

- Mwen vini Kanada pou rejwenn konpay mwen ki te voye chache m.
- Mwen vini Kanada pou travay kòm èd familyal.
- Mwen vini Kanada kòm ekzile.
- Mwen pa gen okenn estati legal nan Kanada.
- Mwen ap viv nan kache.
- Mwen oblije lage nan fè bouzen pou m ka viv.
- Mwen pa fè gwo klas lekòl.
- Mwen twò kalifye pou travay m ap fè a epi yo pa byen peye m.
- Mwen pa soti anpil oubyen mwen pa janm soti. Mwen pa wè anpil moun eksepte konpay mwen ak pitit mwen yo. Mwen santi m sèl.
- Mwen gen pwoblèm pou mwen pale an franse oubyen an angle.

Mwen rete avèk konpay mwen paske :

- Maryaj enpòtan pou mwen anpil.
- Mwen renmen li epi li renmen mwen.
- Mwen pè pou li pa sispann sipòte mwen, m pè pou otorite Kanada pa espilse m.
- Mwen pè pèdi gad pitit mwen yo.
- Mwen pa gen lajan epi mwen pè pou m pa lage nan lari san yon kote pou m rete.
- Mwen pè pou li pa tire revanch li sou mwen, li ka denonse m, li ka fè arete m.
- Se sèl limwen konnen nan Kanada. M pa konn lòt moun.
- Mwen pa konnen lwa peyi a ni resous ki ka ede m yo.
- Mwen pa gen viza, ni paspò ni pèmi travay.
- Mwen pè pou li pa sezi papyè idantite mwen.
- Mwen pè pou kominote m, fanmi m, ak fanmi konpay mwen pa meprize m si mwen ta kite li.
- Mwen pa vle doktè, ni lapolis, ni fonksyonè leta ni jij antre nan lavi prive mwen.

Nan liv sa a, mo « konpay » vle di tout moun ki gen te ou ki nan relasyon entim, nan lanmou.

Èske ou konn viv kèk nan sitiyasyon sa yo ?

Èske ou wè yo ?

Konpay mwen :

- Rabese mwen, imilye mwen devan pitit mwen yo oubyen devan moun pwòch mwen, joure mwen moun fou, fè mwen repwòch.
- Pase mwen nan jwèt, pase mwen nan betiz pase sa mwen fè ak sa mwen di nan betiz, fè m viv nan lawont.
- Fè bri kouri ke mwen se yon move manman.
- Menase mwen pou anile parenaj li a.
- Menase pou li maltrete tout moun mwen renmen oubyen pou li pran pitit mwen yo nan men mwen.
- Refize mwen resevwa èd nan men yon moun mwen pa konnen.
- Kraze tout bagay m renmen ousnon menase pou kraze yo oubyen sere tout bagay mwen bezwen, tankou telefòn oubyen òdinatè a ki ban mwen chans kominike ak moun ki pwòch mwen yo.
- Toujou vle konnen kote mwen ye epi ak ki moun mwen ye.
- Kritike moun ki pwòch mwen.
- Toujou ap tcheke mwen nan telefòn, SMS oubyen imèl, oubyen ap suiv mwen san rete, menm si nou pa ansanm.

Konpay mwen :

- Menase pou avili mwen.
- Sèvi ak mo sal lè l ap pale avèk mwen, monte ton vwa oubyen fè jès pou menase mwen.
- Pouse mwen, ban m kalòt, pichkannen mwen, trangle mwen, boule mwen, ban m kout pye, rale cheve mwen, krache sou mwen.
- Menase pou blese mwen oubyen pou touye mwen.
- Fòse mwen fè bagay ak jès entim m pa vle fè oubyen menase m li pral nan bouzen.
- Fòse mwen pou m al fè bouzen.
- Kidnape m epi sezi papye idantite mwen yo.
- Kontwole depans mwen oubyen depanse tout lajan mwen.
- Trete m tankou esklav li.
- Menase pou li touye tèt li, pou li touye mwen ousnon pou li touye timoun yo.

WI ?

**Konpòtman sa yo se siy
vyolans konjigal.**

Liv sa a se pou ou.

Mwen pa te konnen li byen. Li te retounen nan peyi a pandan de mwa pou maryaj nou an. Ansuit, nou te separe diran de lane. Depi mwen rive Kanada, li demplè anpil avèk mwen e avèk pitit nou an, li pase tan li ap rele sou mwen. Mwen pè pale sa ak fanmi mwen, li trouve m gen chans m ap viv Kanada.

Vyolans konjigal la antre tou dousman,

an chat pent, nan relasyon entim ak nan lanmou

Konpay ou toujou ap repete yon bann pawòl ak jès k ap rabese w epi k ap blese w.

L ap pase w lòd. Li egzije obeyisans. Li pran desizyon pou tout bagay nan plas ou. Sa li vle se kontwole ou, se gen pouvwa sou ou.

Se pou ou kontinye viv ak li ki fè konpay ou pwomèt ou l ap chanje, menmsi li kontinye ap imilye ou epi ap fè vyolans sou ou.

Se pou kontwole w ki fè konpay ou ap simen dout ak konfizyon nan tèt ou lè l ap di w se fòt ou, epi se ou menm ki vyolan.

Se pou li domine ou ki fè konpay ou ap pale ak vyolans, ap aji ak vyolans.

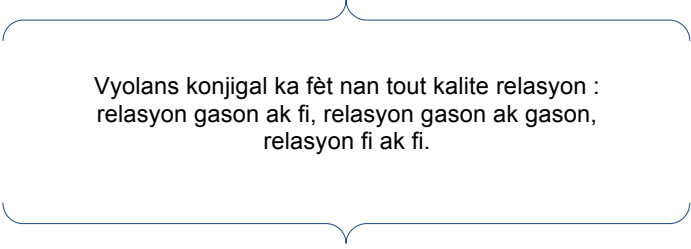
*Pa gen tèlman lontan li te toujou ap di
jan li trouve m bèl epi jan m janti. Nou
te kontan rive viv nan menm peyi. Epi,
mwen te vle travay. Li pa janmen dakò
ak koze travay la. Li pa vle nonplis pou
m al lekòl pou m al aprann pale franse.
Mwen rete fèmen nan kay la tout
lajounen. Mwen t ap toufe.*

Yon konpay vyolan sanble ak nenpòt ki gason epi li ka okipe nenpòt bon plas nan lasosyete.

Moun ka apresye li epi li ka janti ak tout moun.

Li pa oblije gen pwoblèm sante mantal, pwoblèm tafya, pwoblèm lajan ousnon pwoblèm nan travay.

Li ka fè pati nenpòt kominote, li ka se Kebèkwa epi li ka pratike yon relijyon oubyen li ka pa pratikan.

Vyolans konjigal ka fèt nan tout kalite relasyon :
relasyon gason ak fi, relasyon gason ak gason,
relasyon fi ak fi.

Vyolans konjigal p ap sispann pou kont li, menm si ta gen anpil tan ki pase, menm si ta gen lanmou, menm si kondisyon lavi yo ta vin miyò.

Vyolans konjigal se pa kou ak blesi sou kò sèlman

Vyolans sikolojik pa twò vizib, men limenm tout ka fè anpil dega.

- Toujou rabese yon moun, joure li moun fou, ironize li sou aparans fizik li, ak sou seksyalite.
- Toujou kontwole alevini ou.
- Toujou anpeche ou wè moun ki pwòch ou yo oubyen menase ou pou anpeche ou kominike ak yo.
- Maltrete ou nan kwayans ak lafwa ou.
- Anpeche ou al lekòl pou aprann franse ak angle.
- Menas pou fè otorite Kanada espilse ou.

Tout sa se vyolans konjigal.

Li toujou ap repete mwen chak jou se paske mwen lach ki fè mwen kouri kite peyi mwen. Oubyen tou, se konsa yon fi tankou mwen merite pou yo trete l. Li pran plezi pou li fè mwen sonje yon bann detay mwen ta renmen bliye. Mo sa yo fè mwen plis mal pase tout sa mwen te viv yo.

Vyolans sikolojik detwi konfyans ou nan tèt ou.
Alafen, ou kwè konpay ou lan. Ou santi ou sòt, ou santi ou se moun fou.
Ou kwè ou merite tout repwòch li fè w yo.

Vyolans ekonomik pa popilè, men li pote imilyasyon menm jan ak vyolans konjigal la.

- Oblije pou mande lajan tankou pòv.
- Konstate tout depans ou yo kontwole.
- Oblije pou peye tout depans yo.
- Oblije pou bay tout lajan ou fè.
- Pa gen dwa pou ou gen yon jòb.
- Oblije pou travay nan move kondisyon ak nan imilyasyon.
- Oblije fè dèt.

Se toujou vyolans konjigal.

Mwen te sètoblije travay pou prèske granmesi paske m pa te gen papyè. Pafwa, mwen pa te gen chwa mande li peye lwaye kay la. Men plis dèt mwen t ap ogmante, se plis li t ap pran otè sou mwen.

Si w ap sibi vyolans sikolojik oswa vyolans ekonomik,
mande èd.

Gade nan dènye paj liv sa a, w a jwenn sèvis
ki koresponn ak bezwen fanm imigran
ki viktim vyolans konjigal.

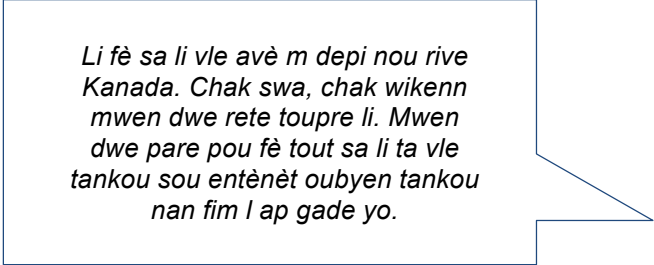
Pami tout fòm vyolans yo, genyen yo konsidere tankou krim

- **Menas yo**
Paregzanp, menase pou blese ou, pou touye ou.
- **Vyolans fizik**
Paregzanp, tòde bra ou, bat ou.
- **Neglijans kriminèl**
Paregzanp, anpeche ou resevwa swen ak manje jiskaske lavi ou ta an danje.
- **Vyolans seksyèl**
Paregzanp, fòse ou fè lanmou oubyen fè lanmou yon manyè ou pa vle.
- **Pèsekisyon**
Paregzanp, telefone ou san rete oubyen suiv ou jiskaske ou ta pè pou sekirite ou.
- **Kidnaping**
Paregzanp, fèmen ou nan yon chanm oubyen anpeche ou soti nan kay la.

Si w ap viv youn nan fòm vyolans sa yo, ou ka telefone 911 pou ou denonse yo epi pou pwoteje tèt ou.

Amezi tan yo ap pase, fòm vyolans yo ka chanje nan plizyé fason, yo vin ogmante youn apre lòt.

Plis ane yo ap pase, frekans ak intensite fòm vyolans yo vin pi grav.

Li fè sa li vle avè m depi nou rive Kanada. Chak swa, chak wikenn mwen dwe rete toupre li. Mwen dwe pare pou fè tout sa li ta vle tankou sou entènèt oubyen tankou nan fim I ap gade yo.

Se dwa ou pou ou viv nan respè epi an sekirite.

*Sa enskri nan **Charte des droits et libertés de la personne du Québec** ak nan **Charte canadienne des droits et libertés**.*

Men kèk rezon ki ka pouse ou al chèche èd

- Mwen pè e mwen vle rete anvi.
- Mwen vle bay tèt mwen ak pitit mwen sekirite.
- Mwen pa vle rete pou kont mwen ak pwoblèm sa a.
- Mwen vle pou yon moun pale ak konpay mwen, li pa gen dwa konpòte li konsa avèk mwen.
- Mwen bezwen santi moun respekte m.
- Mwen bezwen pale pou m fè soti tout sa k sou kè m, m bezwen chase estrès m ap viv la.
- Mwen vle gen enfòmasyon sou dwa mwen, sou dosye imigrasyon mwen.
- Mwen vle rive genyen yon estati legal nan peyi a.
- Mwen ta renmen genyen yon vi an fanmi nan trankilite.
- M ta renmen rekòmanse vin fyè de tèt mwen, reprann konfyans nan tèt mwen, fè mwen pa santi m koupab, fè mwen pa santi mwen wont.
- Mwen vle jwenn mwayen pou mwen pwoteje tèt mwen, paregzanp tabli yon siyal ak yon moun mwen fè konfyans pou li rele 911 mande sekou pou mwen sizanka ta gen ijans.

*Mwen te pè anpil pou li pa atake l. Menm si mwen
pa te vle sa, pitit fi m nan te asiste tout bagay yo.
Jou apre jou, li te wè imilyasyon maman li t ap sibi.
Chak fwa, mwen te wè li t ap tranble, tèlman li te pè.
Mwen pa te ka kontinye wè l ap andire sa ankò.
Mwen te vle pwoteje li.*

Si sekirite ou oubyen sekirite moun pwòch ou yo
menase,
pa ezite rele 911.

Ou pa dwe santi ou koupab. Se konpay ou a ki responsab vyolans li ap fè a.

Ou pa dwe wont. Gen plizyè fanm k ap viv sitiyasyon sa a.

Toupatou sou latè, gen gason ki sèvi ak vyolans pou yo kontwole konpay yo.

Vyolans konjigal se yon pwoblèm grav ki konsène tout moun.

Pa rete pou kont ou.

Pale ak yon moun ou fè konfyans, paregzanp, yon moun ki nan branch lasante oubyen edikasyon, pale ak yon vwazin.

Anplis, menm si ou rakonte yon moun pwoblèm ou, ou toujou gen dwa pou ou fè pwòp chwa ou.

Pèsonn pa ka fòse ou kite konpay ou ni fòse ou rete ak li.

**Èske ou konnen yon fanm imigran
tanporè yo
ki viktim vyolans konjigal ?**

Si ou rive gen konfyans li, w ap kapab ede l

Koute li san pote jijman

Kwè li

Fanm imigran tanporè yo ka ezite avan yo rakonte zafè yo bay yon lòt moun oubyen pou yo devwale vyolans konjigal pou plizyè rezon.

Paregzanp :

- laperèz pou moun pa pote jijman sou yo paske yo pa pale franse ni angle;
- lawont dapre yo, pou yo pale sou yon pwoblèm ki konsène lavi prive yo;
- laperèz pou lòt moun pa kwè yo oubyen pa pote jijman sou yo, sitou si yo deja sibi plizyè ka diskriminasyon ak rasis.

Devwale koze vyolans konjigal mande anpil kouraj. Pou ede viktim nan, koute li san pote jijman epi eseye konprann eprèw l ap sibi yo.

Fè li pa santi li koupab

Paske yo se gadyen lakilti, se yo ki kenbe lyen fanmi yo, anpil nan fanm imigran tanporè yo pral santi yo koupab paske yo dezonore konpay yo ak fanmi yo oubyen paske yo santi yo trayi tout bagay. Gen lòt ki pral santi yo koupab, yo rive menm panse ta ta lakòz pwojè reyinifikasyon familyal la chavire nan Kanada.

Anpil fwa, viktim yo santi yo responsab vyolans konpay yo. Mesye yo fò anpil nan fè yo santi yo koupab, yo rive nye pwòp vyolans pa yo, sitou lè yo jwenn sipò fanmi an oubyen sipò kominote a.

Di viktim nan se konpay yo ki responsab pwòp zak vyolans yo.

Se konpòtman vyolan yo ki kraze fanmi an.

Respekte tout chwa li fè ak mwayen li pran pou l afime l

Vyolans konjigal fè anpil dega. Li detwi konfyans moun gen nan tèt yo. Wout pou yon moun afime li epi pou reprann pouvwa sou lavi li kapab long.

Men kèk rezon ki ka pouse yon fanm imigran tanporè tolere vyolans :

- espwa bagay yo ka chanje, afeksyon ak lanmou ka blayi;
- laperèz pou otorite Kanada pa espilse li;
- inyorans resous ki ekziste yo ansanm ak dwa yo;
- laperèz lapolis ak lajistis;
- laperèz pou yo pa pran pitit ou yo nan men ou oubyen pou ou ta vin pou kont ou san mwayen.

Eseye konprann sa li te viv epi respekte chwa li yo. Kit li kite konpay li, kit li pa kite li, ou ka fè l wè moun ak resous espesyalize yo ki va ede li klarifye sitiyasyon li (gade nan dènye paj liv sa a).

Ofri li èd ou

Izolman viktim yo se youn nan fòm vyolans konjigal yo. Souvan, izolman sa a pi enpòtan pou fanm imigran tanporè yo, ki pèdi rezo sosyal nan peyi kote yo, epi yo oblije aprann nouvo kòd kiltirèl ak nouvo prensip. Anpil ap lite pou yo rive kenbe, yo refijye nan peyi Kanada, pasek yo ap chache sekirite.

Bay viktim nan èd ou. Pale ak li. Fè li konnen li gen dwa pou li mande èd. Fè li konnen li gen dwa pou li chèche èd ki ap konfidansyèl. Si li vle gen plis enfòmasyon, ba li liv sa a. Si li vle, pwopoze li pou ou akonpaye li nan demach li yo.

Lite kont prejje ak fènwa

Anpil moun panse fanm imigran yo aksepte vyolans konjigal akòz kilti peyi kote yo soti a oubyen akòz relijyon yo. Se manti. Yo jwenn plis difikilte pase lòt moun yo pou yo rive soti ladan. Lè yo rive Kanada, fanm imigran tanporè yo sote sou yon chay defi ki febli yo devan fòs vyolans konjigal la.

Plis viktim nan ap viv nan izolman, se plis konpay li a ka fè sa l pi pito. Fòk ou konprann sa viktim nan ap viv, epi li ta bon si viktim nan ta toujou ap viv tou pre w.

**Sonje byen, endiferans ap bay
vylans konjigal plis fòs...**

Resous

TOUPATOU NAN PWOVENS KEBÈK,
OU KA TELEFONE 7 JOU SOU 7 EPI 24 SOU 24.

SOS violence conjugale

1 800 363-9010 (apèl andeyò Monreyal) (VWA avèk ATS)

514 873-9010 (apèl anndan Monreyal) (VWA avèk ATS)

SOS violence conjugale konnen tout resous pou ede fanm imigran tanporè.

Sèvis telefòn sa a gratis, li konfidensyèl, li anonim, li espesyalize nan vyolans konjigal. Yon sèl apèl pèmèt viktim yo, moun pwòch yo oubyen temwen yo jwenn **rapidman** sèvis tankou enfòmasyon, konsiltasyon ak kote pou yo rete.

Sèvis ijans 911

Pou yon èd prese prese, si ou an danje oubyen si ou temwen zak vyolans.

911 (VWA) (ATS disponib nan kèk rejyon)

310-4141 (nan tout vilaj kote 911 pa disponib)

***4141** (pou tout apèl pòtab)

Info-Santé

Pou enfòmasyon ak referans yo, tankou CLSC oubyen sant sante ak sèvis sosyal yo (CSSS)

811 (VWA)

Ou ka jwenn liv sa a an franse, an angle, an panyòl, si ou rele Secrétariat à la condition féminine (SCF) nan **418 643-9052**.

Liv sa a yo disponib sou sit entènèt SCF la (www.scf.gouv.qc.ca) epi sou sit Table de concertation en violence conjugale de Montréal (www.tcvcm.ca) nan fòm PDF, an franse, an angle, an panyòl, epi nan fòm Word pou menm lang sa yo ak kèk lòt ankò. Pou ou jwenn yo, klike sou ribrik *Publications* sou sit SCF.

Pwodiksyon : **Secrétariat à la condition féminine**

Redaksyon : **Table de concertation en violence conjugale de Montréal**, ak konkou :

- Centre des femmes italiennes de Montréal (www.centrefim.org);
- Table de concertation des organismes au service des personnes réfugiées et immigrantes (Comité femmes epi Comité d'aide aux réfugiés) (www.tcqi.qc.ca).